

Primum

Preceptum

uno modo salua veritate dum scilicet maiora que sunt in seipso reticent. quedam vero minora ad tegetur. et de se proferunt. que tamen in se esse cognoscuntur. Et sic minora de se dicere non pertinet ad promissam. nec etiam est presumptum secundum genus suum nisi per alium circumspectioem. Alio modo aliquis dicit minora a veritate declinare. puta cum assentit aliquod vnde de se quod in se non cognoscit aut cum negat de se aliquod magnum. quod tamen percipitur in seipso esse. et hoc pertinet ad promissam et est semper presumptum. Vnde Augustinus de verbis domini. Cum humilitatis causa metit. si non eras peccator ante quam me timeris. metitudo peccator efficeris. Et si obiciis illud gregem. ad augustinum anglorum episcopum. bona mea tamen est ibi culpas agnoscere ubi culpa non est. Nam ad beatitudinem mentis pertinet huius ad iustitiae perfectionem tendat ideo in culpam reputat non solum si deficiat a omnium iustitia que vere culpa est. sed etiam si deficiat a iustitiae perfectione. que quandoque culpa non est. non aut culpa dicit quod per culpam non recognoscit quod ad promissam mendacium pertinet. Non tamquam per promissam per defecitum proprium oppotuit iactantie quod ambo consistunt in verbis. in factis aut videtur aliquod opponi per crimen diminutum in suo modo

Capitulum

xvi.

sic de proposita

Capitu. xvi.
Videatio prohibetur presumptum siue sit nouitatum siue alia. Non a de ecclesiastice. xxxvii. O presumptio nequissima unde creata es gloriosa. a mala voluntate scilicet deficiente. ubi nondum per presumptum quod est bona qualiter in quibusdam id quod in nobis est facimus et de residuo in dominum auxiliū speramus et de deo presumimus. Alia mala quaenam de se inordinate et inimicis confidit de utrumque dicitur iudicium. vi. quod non desideris presumentes de te et de se presumentes humiliatis. mala presumptio est duplex. quedam voluntur presumptio nouitatum que est filia maioris glorie secundum gregem. Alia est presumptio respectu aliorum illicite que etiam non habent nouitatem seu ammiracionem spiritualis. Item quedam est presumptum que est presumptum in spiritu sanctum. Alia est preci alleuviatione de quibuscum duabus habet superius in primis. precepto vice de spe. Est igitur presumptum quatuorplex. prima bona de meritis vel de dei beatitudine confidetia humilis. Secunda peccati excusatio in parte si bene facies di protegat. Tertia presumptio generalis. Quarta specialis que dicitur nouitatum presumptio. Quinta peccatum in spiritu sanctum. De presumptione igitur bona

nouitatū. pmo aduertēdū q
nouitatū muentio est triplex.
Quedam licita a virtuosa ut
modus ac quirēdi perfectionē
vite spiritualis. **Sic** samuel cu
neos reperit phxtar. dauid
catorum numerū. helyas ana
choresim in veteri testamēto. in
nouo iohānes baptista. Item
maria a Joseph matrimonī
vīgīcū. anthoni monachatū
vī pōci rps vel iohānes bap
tista scdm crīostomū. Alia est
vana supflua vel modicū pecca
tū. ut inutiliter in artib; labo
rādo in alchīmia tñ alīs expe
riētīs vltra q̄ oportet se occu
pando. **Tertia** est nouitatū in
uencō vicōsa qua nouis peccā
di mod̄ repitū p quē alii pfi
cientes in malis imbuuntur.

C **Secūdo** nōn q̄ hoc viciū
multis generibus hūm se infle
cit. **Primo** in hereticos qui de
suo īgēmo psumētē noua cō
fingūt. **Secūdo** in religiosos
qui cōtra vel sup statuta semō
rū sicut pharisei singulaia que
dā interdū cōfingūt visiones.
ut sacerdī appareant et filia. **Ter
cio** i artifices mechaicos ut su
tores sartoēs fabros et etiā ho
mines se supbe vēstītes. **Quar
to** mercatores cū contractibus
raris cābīs rem pōmb; vita
litīs et similib; vāmis. nam cū
p ysurā manifestā lucrari non

audeāt p auaros tractus tan
q̄ varijs vijs ad lucrū tendūt
Quīto iudices scabim aduoca
ti et hūusmodi nouis modis in
iusticiam defendentes. **Sexto**
dī temporales nouos modos il
lícitos exactōnandi reperiētes
in tatijs in steuris et similibus
Septimo cleici a religiosi no
uos modos cātandi theat̄cos
ap̄ter questum vel ob apparen
tiam reperiētes. **Tercō** nōn d
dum quādō sit mōrle. nā quā
do aliquis psumit aliqd inuei
re de sciencia ut nouos errores
ut alios in errorē ducat vel no
uos modos quib; alios nōbi
lit̄ dep̄mat vel exactōnem inde
bite inueiat vel in finem qui te
dit in mōrle peccatū aliquem
inducat. **In** hīs et alijs quan
do caritati dei wl p̄imi r̄pug
nat sicut supra dictum est: mōr
le peccatū est. Et quia q̄s parti
cps efficitur in malis sequēt
b; que quis pmo inueit val
de latum peccatū est et pericolo
sum nouitatum inuenī illici
ta ut inuentores vēstīm sup
bie deservītū nouarum cā
tilenarum et similiū. **Quā** e
to nōndum q̄ q̄uis non sem
per fit peccatū mōrle nouita
tū inuenī. tamen pericolo
sum est ut ostēdunt plura. Pri
mo ut dictū ē. q̄ aliqs tot ma
lorum hic p peccā et in futūo p

Primum

Preceptum

penas particeps efficitur quoque
malis alijs futuris et plentibus
huius; occasionem per invenientem
nouam amministrat. Secundo
quod oes inuenientes nouitatum
illicitar. oes mali fuerunt et si
lii huius. Nam primus inuenient
auaricie fuit cayn qui primus ei
uitate fecit gen. iii. iniuria fa
ties illic fugit. mensuras fecit. et
terminos in agris statuit. Ab
isto cayn septimo gradu descendit
lamech. qui primus biga
mia reperit et sic primus adul
ter fuit huius filii et filie omnes
fere curiosas artes reperierunt
ut hys gen. iii. quia eius filius
yabel prius fuit habitandum in te
toria. Thubalchayn primus
sculpturas mio alium cuiusdam fecit
Noe filia primo variam tex
turam reperit. cum a principio
a deo animalium pellibus cooperime
ta fuerit ordinata. Tubal ipse
fuit prius canetum in eithara et or
gano. huc omnia gen. iii. et li. ii.
spc. histo. vincençij. Huius etiam
cum omni sua cognacione diluvio
interierunt. Tercio quod omnes que
postea auxerunt vel dilatauerunt
nouitatum inuenientes mali fue
runt et misericordia mortui. ut ex
martiniana pte; histo et vbi leg
itur quod tullius hostilius tertius
de primis regibus romanorum se
post romalum secundus quod primus
purpura est usus et tandem cum to

Capitulum

xvi.

domo sua fulmine arsit. Nero
imperator quatuor ab octavia
non quod pescabatur retibus aureis
que sericeis summis extendebat
nullam vestem bis induit. soleas
argenteas mulis fecit. tandem a
romani de palaco fugatus exterr
romam seipsum interfecit. et a lu
pis dicitur omestus. Aurelius
imperator romanus primus apud
romanos dyadema capituli inuen
it gemmis. fulmine corripitur. sed
non moritur. tandem fraude ser
ui sui occisus est. Dyocletianus
imperator primus gemmas vesti
bus. caltiam etisque immisit. Cu
omnes retro principes sola pur
pura vteretur. tandem veneno
perirent. Tarquinus supbus rex
romanorum septimus exco
gitavit oia tormentorum genera
cathenas. tormenta. carceres.
opedes exilium et homines. hic pro
pter tarquinum filium suum qui
lucretiam nobiliteriam corruptit
a regno et a re est expulsus in
exilium. huc de martiniana Item
symon magus volare volens
corruit occisus. Item ethierus
monachus postea primo inuen
nis igitur volare volens ceci
dit non mortuus. sed contractis pe
dibus ut refert vincetius in spe
culo historiali. Ecce quo ones
cuiusdam inuenientes grauiter
puniti sunt.

Capitulum. xvij.

a Quod dēcō hic prohibet p̄ciositas vestū q̄ ex supbia māni glo-
ria vel ex p̄sumpcōe procedit. Modestia enim ut ambrosi⁹
li. i. de offici⁹ dicit. Circa exte-
rem cultū seu ortum oſſitit cui
oppomitur immodeſtia. Circa
quod p̄mo videndū de illicitis
vestimētis. Secūdo de hījs q̄
dissuadet talū supbiā. Ter-
cio à vtilitas vestū sit lauda-
bilis. Qūntum ad p̄mū est du-
bium vtrum cīr exte-riore oēna-
tum possit esse virtus et virtū
R̄ndet th. 2. 2. q. Cixix. In ip̄b
rebus exte-riobz quibz homo
vtitur nō est aliquod vtiū ſi
ex parte homis qui immodeſte
vtitur eis. Sed q̄ quidam di-
cūt q̄ cū in corde fit virtus nō
aut in vſtibz. potest quis eq̄
deferre tumicā p̄ciosam a iha-
bitu ſeculai latere cor hūile. Si
cut i hūili vſte ecouerſo et ou-
li cor lūpūm p̄tēt latere. Id
b circa tria ſūt nōn da. Prīmo
q̄ circa exte-riore vſtitū virtu-
tes conſiſtūt ſue exerceſetur. q̄
licet oēs v̄tutes ſbiectue ſint
māia et eſſentialit. tñ cīr actū
exte-riores exerceſetur qui eorū
ſunt materia. Exempligcia mia
eſt mentis habitus. ſed in di-
ſtribuōe pecuniarū exerceſetur
ſic fides coſfessione. Sic eciā
hūilitatem et ſimplicitatē no-

mīnat andromēcus. dicit thō.
habitū modeatiuos vſtimē-
torū. vnde ſicut ſtultum eſt
dicere. Si cor ē mīſericors nul-
la viſ de opeibz mīſericordie ex-
terioibz. Sic etiā dicitur. in-
ethicorū eutropelia poiturbabit⁹
modificati⁹ vrborū vel
factorum ſolaciorū. Secū-
do nō q̄ p̄ exte-riorem vſtitū
virtutes mēti ad eſſe cōprobā-
tur. vnde ſi hūiliter in vſtimē-
to p̄cedis ex corde hoc mana-
uit dicente bernhardo i appo-
logetico. Ex corde theſauro ſi
ne dubio proceſdit quicqđ fo-
ris apparet. vtiōrū ſc; ſue vir-
tutum. vnde ſi p̄ciosum defers
vſtitū de corde vicioſo proceſ-
dit. nam ſcđm ph̄ni. i. ethicorū
habitū ſemper inclinant ad
act⁹ ex quibz generātur. Ter-
cio nōndum q̄ p̄ exte-riore vſ-
titū virtutes acqrunt. p̄t;
q̄ ſtudēdo et legēdo ſciētia ac-
q̄ritur. Et eadem rācē hūilia
vſtimēta portādo hūilitatiſ
habitū acquiritur patet i ḡi
q̄ fatue dicit qui inquiūt. Si
cor bonum eſt nulla viſ eſit in
vſtimēto. Dubitatū ſecū-
do vtrū vſtes p̄cias deferre
ſit peccatū. R̄ndetur q̄ ſic. vnde
ſuper illo luc. xvi. Indueba-
tur purpura et biſſo dicit glo-
gregorij. Si cultus p̄ciosa-
rū vſtium in culpa non eſſet.